

Aan de voorzitter en leden van de
Vaste Commissie voor Financiën
uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Briefnummer
01/11.887/K/Ha

Den Haag
20 maart 2001

Onderwerp
Knelpunten belastingherziening 2001

Telefoonnummer
070 349 04 19
E-mail
kamp@vno-ncw.nl

Hoogedelgestrengedames en heren,

Gaarne maken wij gebruik van de door u geboden gelegenheid om knelpunten in verband met de op 1 januari 2001 ingevoerde belastingherziening 2001 aan u kenbaar te maken.

Onlangs hebben wij onze leden verzocht om problemen naar voren te brengen. De reacties uit de ledenkring bevestigen het bestaan van drie majeure knelpunten, waarvoor wij ook uw aandacht vragen. Het gaat daarbij om:

1. de 30%-regeling voor bepaalde naar Nederland uitgezonden werknemers;
2. de loonbelastingregeling voor kantine maaltijden, en
3. de fiscale bijtelling wegens het privé-gebruik van bestelauto's.

1. De 30%-regeling

De op 1 januari jl. ingevoerde 30%-kostenvergoedingsregeling, de "opvolger" van de 35%-regeling, is van groot belang voor internationaal opererende ondernemingen in verschillende sectoren (zoals de technologie-, de voedingsmiddelen-, de chemie-, de elektronica-, de farmaceutische en de energie-sector). De regeling stelt die ondernemingen in staat om tegen concurrerende kosten hoog gekwalificeerd personeel uit het buitenland aan te trekken onder arbeidsvoorwaarden die zich kunnen meten met de arbeidsvoorwaarden in concurrerende landen.

De ingreep in de pensioengrondslag

In vergelijking met de "oude" 35%-regeling heeft zich bij de 30%-regeling een wezenlijke verandering voorgedaan die bij de betrokken ondernemingen tot ernstige bezwaren heeft geleid. Het gaat om het uitsluiten van de 30%-kostenvergoeding van de grondslag waarover het pensioen van de aange trokken werknemers mag worden opgebouwd.

Tijdens de parlementaire behandeling van de belastingherziening wees niets erop dat deze forse ingreep gepleegd zou worden. In tegendeel. Steeds heeft de regering aangegeven dat naast de verlaging van het percentage van 35 naar 30, geen wezenlijke veranderingen werden beoogd. Zo heeft de regering in de Nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel Invoeringswet inkomstenbelasting 2001 het volgende opgemerkt:

"Naast de in het regeerakkoord opgenomen inperking van de zogenoemde 35%-regeling tot een 30%-regeling en de uit de belastingherziening voortvloeiende aanpassing aan het stelsel van vrije vergoedingen en verstrekkingen, [ligt het] niet in onze bedoeling om daarbij al te ingrijpende veranderingen aan te brengen in de strekking van de regeling of de doelgroep waarop zij ziet."¹

De ingreep in de pensioengrondslag, die niet voortvloeit uit het nieuwe vergoedingensysteem in de belastingherziening 2001, is tijdens de parlementaire behandeling dan ook niet aan de orde geweest. In het naderhand gepresenteerde concept Uitvoeringsbesluit loonbelasting, waarop ook VNO-NCW commentaar mocht leveren, is van de uitsluiting evenmin melding gemaakt. De desbetreffende passage is – zonder motivering – eerst in de definitieve tekst van het uitvoeringsbesluit opgenomen.

Onder de oude 35%-regeling was een uitzondering gemaakt op het uitgangspunt dat geen pensioen over belastingvrije kostenvergoedingen kan worden opgebouwd. Verwezen wordt naar het Besluit inzake de 35%-regeling per 1 juli 1995, waarin – vooruitlopend op een wettelijke verankering van de regeling – een verruiming en een verduidelijking van de regeling is neergelegd. In een bijlage bij dit besluit is een aantal vragen en antwoorden over de 35%-regeling opgenomen. Het antwoord op vraag 32, welke vraag als volgt luidt: "Mag over de 35%-kostenvergoeding pensioen worden opgebouwd?", luidt kort en bondig "ja".²

Even kort en bondig is het antwoord nu "neen". Het niet langer rekenen van de 30%-kostenvergoeding tot de pensioengrondslag betekent voor de ondernemingen die van de 30%-regeling gebruikmaken, een dusdanige uitholling van het loonkostenvoordeel van de regeling, dat het aantrekken van deskundig buitenlands personeel ernstig wordt bemoeilijkt. Een voorbeeld is een bij VNO-NCW aangesloten concern dat recentelijk heeft laten weten dat Nederland een serieus kandidaat is voor vestiging van een researchcentrum en dat de kans op een Nederlandse vestiging door de ingreep in de 30%-regeling afneemt. De uitsluiting heeft immers tot gevolg dat pensioenaanspraken van buitenlandse werknemers drastisch moeten worden verlaagd of dat het deel van de pensioenaanspraken dat op 1 januari jl. onverhoeds bovenmatig is

---

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 1999-2000, 26 728, nr. 6, blz. 56.

² Bijlage bij het Besluit van de Staatssecretaris van Financiën d.d. 29 mei 1995, nr. DB 95/119.

geworden, moet worden gebruteerd. Deze negatieve gevolgen staan overigens haaks op het streven naar een zo gunstig mogelijke fiscale concurrentiepositie van Nederland, een streven dat recentelijk bij de instelling van de studiegroep Vennootschapsbelasting opnieuw is bevestigd.

Dringend pleidooi voor voortzetting beleid

Gezien het grote belang van internationaal opererende ondernemingen bij een goede 30%-regeling, is het van groot belang dat het beleid op het punt van de pensioengrondslag dat jarenlang onder de 35%-regeling – eerst in de aftrek- en later ook in de vergoedingensfeer – heeft gegolden, onder de 30%-regeling onverkort wordt voortgezet.

Overigens wijzen wij op de positie van werknemers aan wie vóór 1 januari 2001 een 35%-beschikking is afgegeven. Kan ten aanzien van deze werknemers de beschikking tussentijds op een zo wezenlijk onderdeel als de pensioengrondslag eenzijdig worden verslechterd?

2. De loonbelastingregeling voor kantine maaltijden

De klachten uit de ledenkring over de loonbelastingregeling voor kantine maaltijden zijn voor ons aanleiding deze regeling opnieuw aan de orde te stellen. Eind 2000 hebben wij in ons commentaar op de concept Uitvoeringsregeling loonbelasting bezwaar tegen de toen voorgestelde regeling geuit en gepleit voor handhaving van de forfaitaire waardering voor kantine maaltijden. Die handhaving zou een administratieve en financiële lastenverzwaring voorkomen.

De thans in artikel 55 van de Uitvoeringsregeling loonbelasting neergelegde regeling komt er op neer dat

- ?? de waarde in het economische verkeer van een verstrekte maaltijd minus het door de werknemer betaalde bedrag bij het loon moet worden geteld,
- ?? tenzij het door de werknemer betaalde bedrag gemiddeld niet lager is dan de kosten die rechtstreeks met de verstrekking verband houden (doch minimaal het in de Uitvoeringsregeling neergelegde forfaitaire bedrag voor een maaltijd). In dat geval is sprake van een vrije verstrekking en vindt geen bijtelling bij het loon plaats.

In de toelichting op artikel 55 van de Uitvoeringsregeling loonbelasting is opgemerkt dat om praktische redenen een vrije verstrekking kan worden aangenomen als de kosten van de inkoop van de voedingsmiddelen en de kosten van het kantinepersoneel aan de werknemers in rekening worden gebracht. Hoewel deze invulling van het begrip "kosten die rechtstreeks met de verstrekking verband houden" voor de praktijk een positieve waarde heeft, heeft de kantineregeling als zodanig onmiskenbaar negatieve gevolgen.

Negatieve gevolgen

Het door de werknemer betaalde bedrag mag gemiddeld niet lager zijn dan de kosten van de inkoop van de voedingsmiddelen plus de kosten van het kantinepersoneel (met als minimum het forfaitaire bedrag voor een maaltijd). Is het betaalde bedrag lager, dan is van een vrije verstrekking geen sprake en moet de waarde in het economische verkeer van de maaltijd bij het loon van de werknemer worden geteld. Dit betekent dus dat bijvoorbeeld in het geval waarin een werknemer gemiddeld f 3,50 voor een koffiemaaltijd heeft betaald, terwijl achteraf bij nacalculatie blijkt dat het gemiddelde bedrag dat in rekening gebracht had moeten worden f 3,60 bedraagt, niet langer sprake is van een vrije verstrekking maar van naar de waarde in het economische verkeer te belasten loon. Daarbij doet zich de vraag voor wat de waarde in het economische waarde van een maaltijd in een bedrijfskantine is.

Deze regeling veronderstelt verder dat tevoren exact kan worden berekend wat de gemiddelde prijs is die aan de werknemers in rekening moet worden gebracht. Die veronderstelling is onjuist. Bijvoorbeeld in geval van een verkoop die lager uitpakt dan de geraamde verkoop of bij onverwachte loonmutaties bij de ondernemer/het cateringbedrijf in de loop van het jaar worden niet alle voedings- en personeelskosten "goed gemaakt" en is dus achteraf gezien een te laag bedrag aan de werknemer in rekening gebracht. De consequentie daarvan is een "sprong" naar de waarde in het economische verkeer, met alle negatieve financiële gevolgen en administratieve rompslomp van dien. Daarbij wordt opgemerkt dat ook de toets aan het forfaitaire normbedrag de praktijk voor problemen stelt, omdat in een kantine dikwijls andere etenswaren dan maaltijden worden verkocht (bijvoorbeeld versnaperingen).

Dringend pleidooi voor wijziging

Wij pleiten er met klem voor om de regeling voor kantinemaaltijden te wijzigen. De regeling zoals die bestond tot 1 januari 2001 – een loonbijtelling op basis van in de Uitvoeringsregeling neergelegde forfaitaire bedragen – is voor de praktijk de meest wenselijke oplossing. Wij dringen dan ook aan op herinstructie van deze regeling.

In ieder geval zou vermeden moeten worden dat een loonbijtelling plaatsvindt op basis van de waarde in het economische verkeer. Een bijtelling zou in ieder geval beperkt moeten worden tot de "kosten die rechtstreeks met de verstrekking verband houden". Teneinde werkgevers in de gelegenheid te stellen de administratieve rompslomp zo veel mogelijk te beperken, zouden zij moeten kunnen opteren voor een regeling die aansluit bij de bestaande kantine-regeling in de omzetbelasting. Gedoeld wordt op artikel 3 van het Besluit uitsluiting omzetbelasting dat bepaalt dat de ondernemer de omzetbelasting die drukt op "de verstrekking van spijzen en dranken aan zijn personeel" niet volledig in aftrek kan brengen, indien hij minder in rekening heeft gebracht dan de aanschaffingskosten van de spijzen en dranken vermeerderd met 25%.

Deze berekeningswijze sluit aan bij de door de Vereniging Nederlandse Cateringorganisaties (Veneca) ervaren praktijk, waarin voor de berekening van de verkoopprijs meestal een opslagpercentage van 25 op de voedingsmiddelen wordt gehanteerd. Door de kantine-regeling in de loonbelasting te laten aansluiten bij die in de omzetbelasting, zou bovendien met één berekening volstaan kunnen worden.

Samenvattend pleiten wij ervoor om artikel 55 van de Uitvoeringsregeling loonbelasting met terugwerkende kracht tot 1 januari 2001 te wijzigen in die zin dat

- ?? de bijtelling in de loonsfeer wordt gesteld op de in de Uitvoeringsregeling loonbelasting neergelegde forfaitaire bedragen (conform de regeling tot 1 januari 2001). Deze regeling verdient vanuit een oogpunt van uitvoerbaarheid – en dus controleerbaarheid – veruit de voorkeur;
- ?? de bijtelling in ieder geval wordt beperkt tot "de kosten die rechtstreeks met de verstrekking verband houden" (de kosten van de inkoop van de voedingsmiddelen plus de kosten van het kantinepersoneel) met de mogelijkheid te opteren voor een bijtelling op basis van de inkoopkosten van de voedingsmiddelen plus een opslag van 25% (conform de kantine-regeling in de omzetbelasting).

3. De fiscale bijtelling wegens het privé-gebruik van bestelauto's.

En dan, last but not least, de fiscale bijtelling bij het loon voor het privé-gebruik van bestelauto's. Sinds 1 januari jl. moet de autokostenfictie ook op bestelauto's worden toegepast. Dat leidt in de praktijk tot grote problemen. De vele reacties uit onze ledenkring zijn kort samen te vatten: een stortvloed van onbegrip. Niet voor het feit dat over het privé-gebruik van een bestelauto belasting moet worden betaald, wel voor de wijze waarop en de mate waarin het privé-gebruik van deze auto's wordt belast.

Zo is er onbegrip voor het feit dat de fiscale bijtelling is gerelateerd aan de cataloguswaarde van de auto. *"De prijs van de bestelauto is toch afhankelijk van de keuze die ik voor mijn bedrijfsvoering maak? Hier mogen mijn werknemers toch niet voor worden gestraft! Bovendien is het onredelijk dat personenauto's en bestelauto's in de nieuwe autokostenfictie worden gelijkgeschakeld. Rammelende en met allerlei gereedschappen volgestouwde bestelauto's zijn immers geen luxe personenauto's of "dikke leasebakken"!, zo laat een ondernemer weten. Een ander schrijft: "Monteurs zijn geen schrijvers of boekhouders. De werkdruk is enorm. Van een sluitende kilometeradministratie bijhouden komt weinig terecht."*

Een citaat van een ander praktijkvoorbeeld: *"Ons bedrijf verplicht de monteur om in die periode de auto overal mee na toe te nemen, om zodoende snel op de plaats van de calamiteit te kunnen zijn. De monteur zal de wagen dus ook gebruiken voor de boodschappen en beperkt familiebezoek e.d."*

Volgens het belastingplan zal dit privé-gebruik zijn, dus een fiscale bijtelling. Dit is toch niet uit te leggen?" Anderen schetsen het gevolg dat werknemers – bijvoorbeeld storingsmonteurs – weigeren om de bestelauto mee naar huis te nemen. Het komt zelfs voor dat werknemers eenvoudig weigeren een administratie bij te houden. Kortom: de bedrijfsvoering wordt door de nieuwe regels aanzienlijk belemmerd.

Wij pleiten er met klem voor dat de fiscale bijtellingsregeling voor bestelauto's op korte termijn – met terugwerkende kracht tot 1 januari jl. – wordt gewijzigd. Teneinde de in de praktijk ervaren belemmeringen in de bedrijfsvoering terug te dringen, zou de wijziging in ieder geval volledig recht moeten doen aan de verschillen tussen het privé-gebruik van een aan de werknemer ter beschikking gestelde personenauto en het privé-gebruik van een bestelauto. De oplossing daarvoor zou gezocht kunnen worden in een substantiële aftopping van de cataloguswaarde van de bestelauto en een laag forfaitair bijtellingspercentage.

Wij hopen met deze informatie een bijdrage aan uw oordeelsvorming te hebben geleverd.

Een kopie van deze brief hebben wij heden gestuurd naar de staatssecretaris van Financiën.

Hoogachtend,

Drs. C. Oudshoorn
Directeur Economische Zaken